

Награда Александар Павловић 2023.

У протеклој деценији сведоци смо све живљега интересовања наших извођача за музику домаћих аутора. Самим тим се пре седам година у Удружењу композитора Србије искристалисала идеја о награди за најуспешније солисте, ансамбле, промотере или организације, који су у претходној години, или у дужем периоду, свесрдно и са великим успехом изводили дела наших савремених композитора.

Награда носи име Александра Павловића, једног од најистакнутијих прегалаца на том плану, изузетног виолинисте, камерног музичара, диригента и педагога.

Ове године је жири у коме су били композитори Владимир Тошић и Милана Стојадиновић-Милић, виолиста Саша Мирковић, пијанисткиња Неда Хофман Сретеновић као и музиколог Снежана Николајевић доделио три награде:

- **за домете у протеклој години**
- **за вишегодишње залагање и**
- **за најуспешније младе уметнике.**

Узимајући у разматрање деловање већег броја солиста, ансамбала и музичких прегалаца, жири се определио да награду Александар Павловић додели следећим кандидатима.

За постигнуте домете у протеклој години награду Александар Павловић добио је пијаниста **Владимир Глигорић**.

Глигорић је запослен је на Катедри за соло певање ФМУ. На истом факултету је завршио студије клавира а потом и докторирао 2014. године. За свој уметнички рад награђиван је на многим пијанистичким такмичењима у земљи и иностранству.

Током протекле године, за коју се додељује ова награда, Глигорић је био посебно посвећен концертној промоцији српске уметничке музике на фестивалима у Србији и региону. О томе сведочи импресиван број концерата и изведених композиција аутора свих генерација: Љубице Марић, Василија Мокрањца, Дејана Деспића, Ивана Јефтића, Војина Комадине, Властимира Трајковића, Светлане Максимовић, Југа Марковића, Станка Симића и В. Тошића.

Своје занимање за различите видове савремене музике Глигорић је показао тако што се опробао и на другом инструменту – електричној гитари. Наиме, на компакт диску *Електроминимал*, са музиком Владимира Тошића, извео је на електричној гитари две композиције.

Протекла година наравно није изузетак већ је дошла као резултат богатог континуираног рада у коме је Глигорић посебан нагласак ставио на истраживање српског музичког стваралаштва.

На свом првом компакт диску из 2014. године објавио је дела Василија Мокрањца, Властимира Трајковића, Исидоре Жебељан и Ивана Бркљачића.

Потом Глигорић интензивно шири репертоар новим делима, те изводи *Пет медитација* Станка Симића, *Ноктурно за Цилу* Југа Марковића, дела Марка Тајчевића, Станојла Рајичића, Душана Радића, Јосипа Славенског, *Прелиде за виолу и клавир* Ивана Јевтића, *Пасакаљу* Милорада Маринковића, *Сонате за*

клавир и виолину Василија Мокрањца и Љубице Марић, циклусе соло песама Дејана Деспића, Исидоре Жебељан, Душана Радића, дела за клавир и оркестар Татјане Милошевић, Војина Комадине, камерна дела Бранке Поповић, Владимира Тошића, Светлане Максимовић, као и истакнуте деонице у оквиру оркестра у делима “*Дан – четири химне за оркестар*”, Властимира Трајковића, *Концерт за трубу и оркестар* и *Концерт за тромбон* и оркестар Ивана Јевтића, “*Урок и невеста*” као и дело “*Меморија*” Станка Симића и многа друга.

Године 2019. за француског издавача *Инде санс* објављен је дупли компакт диск са комплетним клавирским опусом Ивана Јевтића на ком Владимир Глигорић, поред још двоје пијаниста, изводи три клавирска циклуса и *Сербикон токату* поменутог композитора. Године 2020. за МАСКОМ у сарадњи са САНУ излази такође дупли компакт диск са музиком неколико српских композитора 20. века на ком Глигорић изводи са *Трио* Драгутина Гостушког, и дела Миховила Логара *Танго, Две гротеске* и *Сонату квази уно скерцо*.

За немачког издавача **Класик продукцион Оснабрук** Глигорић је 2021. године снимео компакт диск са клавирским делима Василија Мокрањца који је високо оцењен од стране међународне критике. Овај диск у извођењу Владимира Глигорића доживео је бројне промоције на концертним подијумима и фестивалима широм.

Изузетно велики број веома квалитених извођења, остварених снимака и ЦД-а у протеклој години, као и очигледна стилска и жанровска ширина, су веома јасно и недвосмислено номиновали Владимира Глигорића за ову престижну награду коју му жири једногласно додељује.

Већ у тренутку када је установљена ова награда, жири је закључио да би требало да се такође ода признање и оним музичким посленицима који су се дуги низ година, залагали за презентацију српске музике – у разним областима и видовима. Тако је ове године одлучено да специјалну награду за дугогодишњи пожртвован и прегалачки рад на промоцији српске музике додели **Снежани Николајевић**, музикологу, пијанисти, уреднику, музичком критичару, редовном професору Универзитета у Крагујевцу у пензији.

Снежана Николајевић је дипломирала и докторирала на београдском Факултету музичке уметности.

Током свог дугогодишњег и разноликог деловања, Снежана Николајевић је посебну пажњу поклањала домаћем и савременом стваралаштву. Још на почетку свог професионалног рада у Музичкој омладини осмислила је циклус ***Нови звучни простори***, у коме су многа савремена дела – страна и домаћа – изведена у сали Студентског културног центра.

Највећи замах направила је дошавши на Телевизију Београд 1979. године. Као уредник у Школском програму давала је едукативну ноту разним садржајима, а најзначајнији су биле управо у домену српске музике – серије ***Рађање српске музичке културе, Оно доба*** (8 емисија у којима су осморица композитора – Вукдраговић, Милошевић, Рајичић, Јосиф, Трбојевић, В. Мокрањац, Максимовић и З. Христић – говорили о својој младости), ***Пут око света са осам нота*** (где су наши аутори компоновали дела на теме дечијих песама из различитих земаља) и низ појединачних емисија – ***Опус Опуса 4, Портрети*** итд.

Дошавши у Музичку редакцију, остварила је најзначајнији пројект на овом плану, серију ***Светска премијера***, у оквиру које су премијерно изведена дела

Деспића, Логара, Јевтића, Мирјане Живковић, Зорана Христића, Југослава Бошњака, Р. Максимовића, Владимира Тошића, Иване Стефановић, Предрага Стаменковића, Вере Миланковић, Срђана Јаћимовића, Обрадовића, Вујића, Божића, Трајковића и других. У току 6 година, колико је серија трајала, око 40 дела наших аутора доживело је у њој премијеру, као и многобројна дела аутора из Европе, Америке и Аустралије. Са тим композицијама остварена су и два концерта у Коларчевој задужбини

Скоро и свакој емисији њених културних серија *Суботом увече* и *Недељом увече*, које су биле на програму Телевизије Београд пуних 27 година, гостовали су наши композитори или је извођено неко њихово дело.

Уз телевизијски рад Снежана Николајевић је у току пет деценија музицирања у клавирском дуу са Весном Кршић извела велики број дела домаћих аутора (Деспић, З. Христић, И. Стефановић, М. Стојадиновић Милић, Тошић, Божић, Миланковић, М. Живановић, А. Сабо, Божичевић, Вујић, Јевтић, З. Симјановић....) од којих су многа посвећена дуу. Знатан број тих извођења снимљен је за фонотеку Радио Београда, а нека су забележена на CD-у *Премијере*.

Од њених девет књига, четири су посвећене српском стваралаштву – *Либретистички поступак Петра Коњовића*, *Екран српске музике*, *Мозаик сећања: Зоран Христић*, и (са Бранком Радовић) *Александар Вујић – од А до Ш*.

Све што је речено о раду Снежане Николајевић недвосмислено говори о изузетно широком деловању – на плану извођаштва, промоћерства и писане речи – веома значајним за нашу средину, којим је несумњиво заслужила ово значајно признање.

Веома нас радује чињеница да се у последње време јавља све је већи број младих извођача који се са великим пијететом посвећују извођењу дела савремених домаћих композитора.

Један од најпреданијих на том пољу је квартет **Пнеума** – из Новог Сада, који чине Димитрије Бељански, клавир и композитор, Нина Хениг Бељански, виолончело, Стефан Миловић, кларинет и Катарина Бадњар, виолина. Квартет Пнеума је настао 2019. године са циљем да промовише савремену камерну литературу како домаћих тако и светских аутора. За кратко време свог постојања, квартет је наступао на бројним атрактивним али и иновативним и неоубичајеним просторима.

У години за коју добијају награду извели су изузетно велики број концерата широм Војводине са делима Димитрија Бељанског, Јоване Филиповић, Зорана Симјановића, Владимира Тошића и других, промовишући на најбољи могући начин домаћу савремену музику и у најмањим срединама.

Квартет Пнеума је иницијатор пројекта "**Савремени српски композитори - нова сцена**" који већ другу годину за редом расписује јавни позив за младе композиторе, чије се дела потом премијерно изводе од стране квартета, и у договору са композиторима укључују у стални репертоар квартета.

Пнеума стоји и иза пројекта "**Зрна**", који обухвата серију концерта по селима Војводине у којима никада раније није одржан концерт класичне музике. На тај начин се симболично "сеју зрна културе" по мањим срединама, а програм чине савремена дела домаћих и страних композитора. Од оснивања до данас имали су преко 50 извођења дела српске музике.

Учествовали су на Фестивалу уличних свирача, затим у извођењу и креирању представе Јеванђеље по Ф.М. Достојевском у продукцији Српског

народног позоришта за коју је музику писао Димитрије Бељански. Такође су учествовали у реализацији представе *Богојављанска ноћ* Виљема Шекспира у копродукцији Позоришта младих и Академије уметности у Новом Саду за коју је музику такође писао Бељански. Учествовали су на Фестивалу Камерне Музике, као и на серијалу концерата камерне музике у организацији Културног Центра Војводине „Милош Црњански“.

Овако веома доследно, креативно, упорно и разуђено деловање их је веома убедљиво номинovalo за ову престижну награду са надом да ће ова награда бити подстицај да наставе узлазном путањом.

Владимир Тошић

Београд, 5.10.2023.